

Falkenbergs kommun

kommun@falkenberg.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Apelskolan 2
i Falkenbergs kommun

Tillsyn i Apelskolan 2

Apelskolan 2 besöktes av Skolinspektionen mellan den 15 och 17 februari 2016. Tillsynen har genomförts i särskild ordning efter inkomna signaler och med utgångspunkt från den tillsyn som genomfördes i Falkenbergs kommun under 2014 (Dnr 43-2014:223). Beslut efter tillsyn av Apelskolan fattades den 10 oktober 2014 och uppföljningsbeslut den 29 juni 2015 samt de svar med beskrivningar av vidtagna åtgärder som inkommit till Skolinspektionen den 15 januari 2016 utgör underlag för detta besök.

För mer detaljerad beskrivning av detta se Fakta om Apelskolan 2, bilaga 2.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat årskurs 6

Den nationella statistiken visar att 100 procent av eleverna vid skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2014/15. Resultatet är högre än rikets genomsnitt som var 81 procent samma år. Statistiken visar vidare att flickor hade högre betyg i samtliga ämnen utom i ämnet idrott och hälsa. I detta ämne var pojkarnas genomsnittliga meritvärde 13,5 och flickornas 13,3.

Kunskapsresultat årskurs 9

Enligt den nationella statistiken för elever som lämnade årskurs 9 vårterminen 2015 var det genomsnittliga meritvärdet vid skolan 191, att jämföra med riket där det genomsnittliga meritvärdet var 225. Av de elever som slutade årskurs 9 vårterminen 2015 var 62 procent behöriga till yrkesprogram samt till något högskoleförberedande program på gymnasieskolan. Motsvarande andel för riket var 86 procent till yrkesprogram och 82 procent till något högskoleförberedande program.

Trygghet och studiero

I "Redovisning till Skolinspektionen avseende insatta åtgärder på Apelskolan" beskriver huvudmannen vilka åtgärder skolan vidtagit för att komma till rätta med bristande trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-10-03
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-10-03
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2016-10-03
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-03
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-10-17

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Apelskolan 2 visar att ett antal processer har påbörjats kring förbättringsområden som identifierats vid skolenheten. Både rektorn och lärare beskriver läget på Apelskolan 2 som en "nystart" och alla säger sig vara positiva till denna. Rektorn har med bistånd av huvudmannen fått hjälp med att konkretisera och prioritera de utvecklingsområden skolan behöver arbeta med. Vid tillfället för Skolinspektionens tillsyn kan skolan trots detta ännu inte presentera några delresultat eller analyser som visar om insatta åtgärder leder till förväntade resultat.

Eleverna vid Apelskolan 2 som slutade årskurs 9 vårterminen 2015 hade lägre meritpoäng än eleverna i riket i övrigt. En genomgång av betygskataloger och upprättade åtgärdsprogram visar att det finns elever vid skolan som har betyget F (ej godkänd) i ett eller flera ämnen i en eller flera terminer utan att elevens behov av särskilt stöd utretts eller att åtgärdsprogram upprättats. Detta innebär att det finns en risk att alla elever i behov av särskilt stöd inte får det stöd de har rätt till. En av orsakerna är bristande rutiner när det gäller bland annat upprättandet av åtgärdsprogram. Det är av stor vikt att lärarna får stöd i

detta arbete av behörig specialpedagog, denna kompetens saknas i dagsläget vid Apelskolan 2.

Skolinspektionen kan konstatera att det blivit lugnare i Apelskolan 2 och att studieron för eleverna är bättre. Detta är enligt samtliga intervjuade ett resultat av att skolan nu har kommit till rätta med den vikariesituation som har rått under perioder vid skolan. Däremot kan Skolinspektionen konstatera att det fortfarande skiljer mellan lärare och ämnen om de arbetar förebyggande med sina elever för att förhindra att kränkande behandling sker. Intervjuer med elever visar att kränkningar förekommer och att det fortfarande är stökigt under vissa lektioner.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det inom flera områden i elevernas utbildning finns en variation mellan hur lärarna vid skolan följer gemensamma riktlinjer för arbetet. Tillsynen visar att en del av lärarna deltar i arbetet utifrån det som bestämts men att det också finns lärare som väljer att inte delta.

Rektorn säger vid intervju att hennes tro är att samtlig personal vid skolan gör så som beslutats och följer detta. Skolan saknar däremot rutiner för att säkerställa att så sker och därmed också möjlighet till analyser som leder till resultatförståelse av insatta åtgärder. Ett av skolledningens uppdrag är att få alla lärare att omfattas av det kvalitetsarbete som bedrivs vid skolan. För att detta arbete ska leda till att höja måluppfyllelsen vid skolan är det av största vikt att arbetet sker systematiskt och att rutiner finns för att säkerställa att all personal omfattas av och arbetar med gemensamma utvecklingsområden. Skolinspektionen vill påminna om att det vid tidigare tillsyn och uppföljningar varit just kulturen av att kunna ställa sig vid sidan av tagna beslut som varit ett av de stora problemen vid skolan.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att senast den 3 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Falkenbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska anpassa sin undervisning till alla elever, även de som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att inte alla lärare i undervisningen tar hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Bedömningen görs mot bakgrund av att utredningen visar att det varierar stort mellan lärare och ämnen om undervisningen planeras utifrån elevernas individuella behov. Det finns lärare på skolenheten som anpassar undervisningen efter elevernas individuella behov genom att exempelvis erbjuda både lättare och mer avancerade uppgifter. Dock finns det andra lärare som inte gör sådana anpassningar och som inte heller planerar undervisningen så att varje elev ges utmaningar och stimulans.

Enligt skollagen ska i utbildningen hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen för grundskolan ska läraren utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Vid intervju med elever säger de att det är olika i olika ämnen om läraren ger alla elever samma uppgifter eller om det förekommer svårare utmaningar likväl som material som är anpassat till elever som behöver stöd i sitt lärande. De flesta arbetsområden i de teoretiska ämnena inleds på ungefär samma sätt enligt intervjuade elever. Oftast startar lektionen med att läraren har en genomgång, ibland presenteras ett område genom att eleverna får se en film. Efter detta börjar eleverna arbeta med sina uppgifter, som i de flesta fall är de samma för alla i klassen. Eleverna ger exempel på att matematik och naturorienterande ämnen är ämnen där det för det mesta går att få svårare uppgifter när de gjort det alla förväntas göra under lektionen. Om de vill få svårare uppgifter är det i de flesta ämnen upp till eleven att be om sådana, uppger eleverna vidare. Det händer att läraren inte kan ge eleverna utmaningar och då får eleverna göra något annat, som till exempel läsa en skönlitterär bok eller göra klart uppgifter i något annat ämne, resten av lektionen.

Vid intervju med lärare säger de att de ännu inte följt upp betygen från höstterminen 2015. Först när detta är gjort kan de arbeta med individanpassning utifrån det betyg eleven fått. Lärarna säger att de under hösten arbetade individanpassat utifrån vårterminens betyg och att det fungerade bra. Ett problem, enligt lärarna, är att skolan periodvis har haft så många vikarier anställda. Detta får till följd att när en ordinarie lärare får en ny klass vet läraren inte var varje elev befinner sig i sin kunskapsutveckling utan måste börja med att ta reda på detta. Det får enligt lärarna till följd att det blir

svårare för läraren att ge eleverna individuella uppgifter. Under tillsynen vid Apelskolan gjorde Skolinspektionen lektionsbesök. Vid flertalet av dessa lektioner arbetade eleverna med likartade uppgifter. Under några lektioner fanns det elever som arbetade med en enklare bok eller tillsammans med kamrater i en mindre grupp ledd av resurspedagog i ett rum intill.

Vid intervju med elevhälsan säger de att deras bild av undervisningen är att det finns lärare som utmanar men att flertalet väljer att "lägga sig på mitten".

Både skolledningen, det vill säga rektorn och biträdande rektorn och elevhälsan säger att frågan om individualisering är ett utvecklingsområde vid skolan. Rektorn säger i intervju att hon ännu inte hunnit vara ute i så många klasser men att intentionen är att göra lektionsbesök för att bland annat få en tydligare bild av hur undervisningen bedrivs i olika ämnen och hos olika lärare. Rektorn uppger vidare att i de medarbetarsamtal hon har med lärarna ska de redogöra för hur de arbetar med formativt lärande. Utifrån dessa samtal kan rektorn konstatera att det ser olika ut och att det kan vara stor skillnad mellan både lärare och ämnen hur långt de har kommit i arbetet med att utgå från varje enskild elevs behov och förutsättningar i planeringen av sin undervisning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Falkenbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Falkenbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att senast den 3 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan

behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Falkenbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att Apelskolan 2 inte har ett fungerande arbete för att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Bedömningen görs med bakgrund av att skolan saknar rutiner för att när en elev som har extra anpassningar behöver utredas för att ta reda på om elevens behov för att nå kunskapskraven kräver särskilt stöd. Detta innebär att elevers behov inte alltid utreds, trots att de inte uppnår kunskapskraven flera terminer i följd. Detta riskerar också att leda till att eleverna inte ges det särskilda stöd de behöver.

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta

att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Vid tillsynsbesöket har Skolinspektionen genomfört dokumentstudier av betygskataloger från höstterminen 2015 för de elever som går i årskurserna 6-9. Skolinspektionen har även tagit del av den dokumentation som finns kring elever som inte fick minst betyget E (godkänd) vårterminen 2015. Genomgången visar att det finns elever som fick betyget F (inte godkänd) i ett eller flera ämnen även höstterminen 2015 och där det saknas en utredning som visar på elevens eventuella behov av särskilt stöd. Det saknas också åtgärdsprogram för dessa elever.

Enligt intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn finns en tydlig arbetsgång för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Enligt denna ska lärarna markera i den gemensamma plattformen Unikum när en elev riskerar att inte nå kunskapskraven. Rektorn säger att när en lärare gör en sådan markering ska läraren redan ha arbetat med extra anpassningar med eleven. Lärarna säger i intervju att processen i Unikum är tydlig och att det finns inlagt i systemet hur lång tid det får gå innan en extra anpassning ska övergå till en utredning om elevens eventuella behov av särskilt stöd.

Rutinen på skolenheten är att elevhälsan därefter gör en utredning av elevens stödbehov och rektorn tar beslut om åtgärdsprogram ska upprättas eller att åtgärdsprogram inte ska upprättas. Därefter är det lärarna som ska skriva åtgärdsprogrammen. Problemet är, enligt de intervjuade att rutinen inte följs. Bland annat uttrycker lärarna en frustration över bristande förutsättningar att skriva dessa åtgärdsprogram utan tillräckligt underlag om elevens behov i respektive ämne. Lärarna uttrycker också att de har mer behov av specialpedagogiskt stöd.

Elevhälsan vid skolan saknar specialpedagog efter att denna slutat vid skolan. I elevhälsan finns en speciallärare som är anställd som specialpedagog. I intervju uttrycker specialläraren att de uppgifter hen har till största delen består av att jobba med elever enskilt eller i små grupper.

Motivering till föreläggande som ingripande

Falkenbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Falkenbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att senast den 3 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Falkenbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att eleven och elevens vårdnadshavare ska informeras om elevens kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att samtliga elever och deras vårdnadshavare inte får den information om elevens kunskapsutveckling som de enligt skollagen har rätt att få.

I Apelskolan 2 saknas rutiner för att säkerställa att samtliga elever och vårdnadshavare får information om hur elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen ser ut. Det digitala system som lärarna ska använda används

inte av samtliga lärare vilket får till följd att eleverna vid utvecklingssamtal inte informeras om sin kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Detta riskerar påverka elevernas förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Enligt skollagen ska eleverna och deras vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Även i läroplanen anges att lärare utifrån kursplanernas krav ska allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, och muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

I Apelskolan finns ett digitalt system för kommunikation mellan skolan och vårdnadshavare/elever benämnt Unikum. Enligt rektorn är det i Unikum som samtliga lärare ska fylla i hur det går för deras elever i respektive ämne och vad eleven behöver arbeta med för att komma längre i sin kunskapsutveckling. Rektorn säger vidare att det finns en samtalsmall i Unikum som ska underlätta för lärarna när de har utvecklingssamtal. Utvecklingssamtal var också, enligt rektorn, en av punkterna som personalen identifierat som ett utvecklingsområde vid skolan.

Intervjuer med lärare visar att de inte uppfattat att alla ska fylla i Unikum utan att det är frivilligt. Detta innebär att, en del gör det, andra inte. Det finns lärare som berättar om olika strategier de har för att få sina kollegor att ge dem underlag inför utvecklingssamtalen. Det finns till exempel lärare som berättar att de söker upp sina kollegor under raster och ber dem skriva några rader inför utvecklingssamtalen. Både lärare och elever säger att det inte alltid finns underlag i samtliga ämnen vid utvecklingssamtalen. Detta får till följd att elever och vårdnadshavare inte får information om elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Intervjuer med elever visar att det är olika mellan olika lärare och ämnen om eleverna får veta hur det går för dem. Det finns elever som säger att de inte vet vad de ska få för betyg och inte alltid förstår varför de fått det satta betyget. Bland dessa elever finns det de som inte själva tar initiativ och frågar läraren eller de som frågar läraren och får svar av vissa men inte av alla. Eleverna säger också att de har lärare som är noga med att informera dem om var de ligger i

sin kunskapsutveckling och vad de ska göra för att komma vidare, men att fler lärare inte ger dem sådan information.

Även elevhälsan säger i intervju att de är medvetna om att det ser olika ut i olika ämnen och bland lärarna om vilken information som ges vid utvecklingssamtalen. Enligt elevhälsan finns det inget krav på dokumentation längre, men uttrycker att alla lärare förväntas använda sig av Unikum i arbetet med informationen kring elevernas kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Falkenbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Falkenbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att senast den 3 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Falkenbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att säkerställa att eleverna inte blir utsatta för kränkande behandling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Bedömningen görs utifrån att intervjuer, dokumentstudier och verksamhetsbesök visar att det finns elever som upplever skolan som otrygg och att studieron brister under vissa lektioner. Vidare saknas rutiner för arbetet med trygghet och studiero för att säkerställa att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever och som kommer alla elever till del.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolenheten ska också bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Intervjuer med elever visar att det finns elevgrupper som tycker att det är stökigt på skolan, "vi elever är stökiga" säger några elever och beskriver bland annat ett negativt språkbruk mellan eleverna. Eleverna säger att lärarna är i elevcaféet eller i lärarrummet under rasterna och att det är elevcoacherna som finns bland eleverna i uppehållsrum eller korridorer. Trots att det i svar som inkommit till Skolinspektionen efter uppföljningen står att skolan tagit fram ett rastvärdsschema för att säkerställa tryggheten för eleverna finns inget rastvärdsschema på skolan, enligt intervju med elevcoacherna. En av elevcoacherna säger i intervju att hen fått uppdraget av rektorn att ta fram ett schema för rasterna och att presentera det för lärarna, men att det var svårt att få alla lärare att acceptera detta.

Både elever och lärare säger i intervjuer att det över lag är lugnare under lektionerna den här terminen än det varit tidigare. Anledningen till att det är lugnare är, enligt samtliga grupper som Skolinspektionen intervjuat, att eleverna inte längre har så många vikarier och att det i sig skapar mer studiero. Lärarna berättar att de infört en rutin för hur lektionerna ska inledas och avslutas, detta för att skapa lugn och arbetsro. Eleverna uttrycker, emellertid att det inte är alla lärare som följer rutinen. Under de verksamhetsbesök Skolinspektionen gjorde var gemensamma lektionsstarter eller avslut inte något

som var genomgående eller tydligt. Eleverna uttrycker att det fortfarande är stökigt under vissa lektioner.

Enligt rektorn har skolan under hösten 2015 haft stora problem med kränkningar på internet. Skolans rektor uppger att åtgärder vidtagits för att komma till rätta med dessa. Eleverna berättar att det har varit olika och att det fortfarande skiljer sig åt om och hur lärarna arbetar med sina elever för att motverka kränkande behandling. Elever från de olika arbetslagen beskriver att det i ett av arbetslagen inte pratas alls om detta längre. I ett annat arbetslag har de efter en för skolan gemensam föreläsningen pratat om det ibland och i det tredje arbetar de regelbundet kring kränkande behandling. Lärarna säger att finns ett "kalendarietjul" kring arbetet mot kränkande behandling. Det är mentorns ansvar att detta följs men det finns inget systematiskt arbete som säkerställer att detta görs. Rektorn säger i intervju att arbetet kring nätkränkningar ska utvärderas under vårterminen 2016 och att alla lärare förväntas arbeta med sina elever och är uppmanade av rektor att göra det regelbundet.

Inför besöket vid Apelskolan 2 tog Skolinspektionen del av "Apelskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling" för årskurs 6-9. Intervjuer med elever visar att få känner till den och att de inte heller kommer ihåg eller känner igen att de gjort en enkät som underlag till planen. I inledningen till planen står om personalens delaktighet vid ifyllandet av enkäter att "Tyvärr var deltagandet lågt". I planen anges utifrån en kartläggning av situationen vid skolan att arbetet med bland annat kränkningar av olika slag, likabehandling för elever med utländsk bakgrund samt elevernas språkbruk och attityder måste fortsätta. Skolinspektionen kan med förvåning konstatera att flertalet elever vid intervjuer inte känner igen att de arbetar aktivt tillsammans med sina lärare kring detta. Flera elever säger vid intervju att lärarna inte bryr sig om eleverna säger "håll" eller svär och att eleverna ofta förklarar bort det med att de "bara skojar". Det finns också elever som tycker att de märker att det är fler lärare som aktivt säger till nu än det varit tidigare, men att det fortfarande är långt ifrån alla. I intervju med elevhälsan menar de att det finns lärare som inte vill ta den här typen av samtal med sina elever och vill ha hjälp av personal ur elevhälsan med detta. Elevhälsans representanter tycker att det är viktigt att lärarna själva tar dessa samtal men att det är svårt att få alla att göra detta.

Rektorn säger i intervju att det är via medarbetarsamtalen som hon har möjlighet att försäkra sig om hur lärarna arbetar aktivt med bland annat värdegrundsarbetet. Något systematiskt sätt att säkerställa att så görs finns ännu inte.

Motivering till föreläggande som ingripande

Falkenbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Falkenbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att senast den 17 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Falkenbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektor ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att kunskapsresultaten och resultatet av arbetet med trygghet och studiero inte i tillräcklig grad analyseras och leder därmed inte till

den resultatförståelse som krävs för att resultaten ska kunna leda till konkreta slutsatser. Kvalitetsarbetet dokumenteras inte i tillräcklig omfattning.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt 4 § skollagen ansvarar rektorn för att skolenhetens resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Det material som Skolinspektionen tagit del av och som är en dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet innehåller beskrivningar av kunskapsresultat och de utvecklingsområden skolan behöver arbeta med. Däremot är det inte tydligt hur dessa utvecklingsområden är kopplade till resultaten som presenteras. I "Redovisning till Skolinspektionen avseende insatta åtgärder på Apelskolan" (Dnr 43.2016:1096) redogör huvudmannen för resultaten av betyg satta i årskurs 6-9 höstterminen 2015. Redovisningen består av en jämförelse mellan flickor och pojkars resultat men innehåller inga analyser eller slutsatser. I "Redovisning till Skolinspektionen avseende insatta åtgärder på Apelskolan" beskriver huvudmannen också vilka åtgärder skolan vidtagit för att komma till rätta med bristande trygghet och studiero. Redovisningen saknar dock analyser utifrån insatta åtgärder och denna analys ska enligt skolan ske vid vårterminens slut.

Vid intervju med lärare säger de att de inte har någon samlad bild av hur det går för eleverna i samtliga ämnen. Lärarna beskriver att det varierar hur insatta de är vad gäller de egna mentorseleverna, en del tar på egen hand reda på hur det går för dem i samtliga ämnen, andra gör inte så. Rektorn och lärarna säger att de har så kallade "luppmöten". Vid dessa möten ska de gå igenom vilka elever som riskerar betyget F (ej godkänd) och hur de ska arbeta för att eleven ska nå kunskapskraven. Vid tillfället för Skolinspektionens besök säger både lärare och skolledning att skolan ännu inte analyserat elevernas betyg från höstterminen 2015 och att detta ska ske under vårterminen 2016.

Intervjuer samt dokumentstudier visar att skolan påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete och att processer pågår vid skolan. För att skolan, systematiskt och kontinuerligt, ska kunna utveckla verksamheten måste arbetet på skolenhetsnivå resultera i en resultatförståelse som kommer alla till del, detta

för att uppfylla de nationella målen. För att skolan ska lyckas med detta krävs att rutiner finns som säkerställer att skolan inte är ett "lotteri" där elever har tur att få lärare som följer styrdokumentet, eller där lärarnas känsla av frivillighet att följa bestämda utvecklingsåtgärder får till följd att rektorn inte kan garantera eleverna en likvärdig skola.

Motivering till föreläggande som ingripande

Falkenbergs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Falkenbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Beslut

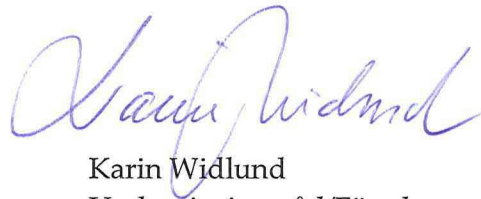
2016-06-16
18 (20)

Dnr 43 - 2016:1096

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Karin Widlund
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Apelskolan 2

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Apelskolan 2

Apelskolan F-9 ligger i Ullaredsområdet i Falkenbergs kommun, ca två mil från centralorten Falkenberg. Apelskolan består av två skolenheter, Apelskolan 1 och 2. Skolinspektionen besökte skolan för tillsyn under våren 2014, beslut togs 2014-10-02 (Dnr 43-2014:223). I beslutet konstaterade Skolinspektionen att det förelåg stora brister vad gällde Apelskolan 2, det vill säga årskurserna 6-9. Efter att huvudmannen inkommit med en redovisning över de åtgärder som vidtagits till följd av Skolinspektionens förelägganden i beslutet genomförde Skolinspektionen ett uppföljningsbesök vid Apelskolan 2.

Efter genomfört uppföljningsbesök, men innan Skolinspektionen fattat sitt beslut, kom det till Skolinspektionens kännedom att rektorn vid Apelskolan 2 lämnat sin tjänst med omedelbar verkan. En omorganisation, som rektorn drivit, var inte längre aktuell och skolan hamnade i ett läge med akut byte av rektor, stopp för omorganisationen med bland annat nya scheman för lärare och elever som följd. Huvudmannen hade vid denna tidpunkt också problem att rekrytera behöriga lärare till skolan och det var som en följd av detta många vikarier anställda. Denna information föranledde Skolinspektionen att ta beslut om att genomföra en ny tillsyn i särskild ordning vid Apelskolan under våren 2016. Inför Skolinspektionens besök vid skolan våren 2016 hade huvudmannen att redovisa resultatet av ett antal åtgärder som tog sin utgångspunkt i det uppföljningsbeslut som följde på Skolinspektionens uppföljningsbesök vid skolan under hösten 2015 (Dnr 43-2014:223). Resterande verksamheter i Falkenbergs kommun kommer att få tillsyn under 2017.

Apelskolan2 leds av en rektor och en biträdande rektor och hade vid tillfället för tillsynen 283 elever.